

Rada
Európskej únie

V Bruseli 3. októbra 2022
(OR. en)

12934/22

LIMITE

JAI 1252
COPEN 337
FREMP 192
JUSTCIV 119

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo
Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Predmet: Odborná justičná príprava a jej vplyv na prístup k spravodlivosti v kontexte
právneho štátu

Delegáciám v prílohe zasielame uvedenú poznámku predsedníctva.

Diskusia o právnom štáte

Odborná justičná príprava a jej vplyv na prístup k spravodlivosti a právny štát

Vysokokvalitná odborná príprava, ktorá sa vzťahuje na viaceré oblasti, ako napríklad právo samotné (vnútroštátne právo, právo EÚ a medzinárodné právo), európske normy v oblasti právneho štátu, vedomosti neprávnej povahy, digitálne nástroje používané v súdnictve, „spôsobilosť súdiť“ a riadiace zručnosti, významne prispieva ku kvalite súdnych rozhodnutí a justičných služieb poskytovaných občanom¹.

Špecializovaná odborná justičná príprava má preto zásadný význam, najmä v záujme zvýšenia prístupnosti súdov pre osoby s osobitnými potrebami, zabezpečenia konaní zohľadňujúcich potreby detí, poskytovania primeranej podpory obetiam trestných činov a iným zraniteľným skupinám a umožnenia lepšej výmeny informácií medzi súdmi, ako aj s médiami a verejnosťou.

Rovnako dôležitá je skutočnosť, že sudcovia s dobrou odbornou prípravou zohrávajú významnú úlohu pri presadzovaní zásad právneho štátu a zabezpečovaní účinnej súdnej ochrany. Ich ďalším vzdelávaním sa podporuje úsilie o zlepšenie nezávislosti, kvality a účinnosti vnútroštátnych justičných systémov.

¹ Obrázky č. 39 a 32, porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2022 (9304/22 + ADD 1) a obrázok č. 35, porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2021, (10934/21).

Význam odbornej justičnej prípravy v kontexte základných charakteristík justičných systémov sa uznáva na vnútroštátnej aj európskej úrovni. Členské štáty poskytujú špecializovanú odbornú justičnú prípravu zamestnancom svojich príslušných súdnych orgánov, či už prostredníctvom príslušných ministerstiev, samosprávnych orgánov alebo osobitných akademických inštitúcií. Počiatočná odborná príprava je významným krokom k zabezpečeniu toho, aby odborníci boli nezávislí a nestranní; odborná príprava zohráva kľúčovú úlohu pri výbere a kariére sudcov a prispieva k ochrane právneho štátu.

Na úrovni EÚ poskytuje Európska komisia od roku 2011 všeobecný strategický rámec pre odbornú justičnú prípravu zameranú na právo EÚ, posledný² so zameraním na počiatočnú odbornú prípravu, pričom o jej prepojení s právnym štátom sa rokovalo na konferencii, ktorá sa organizovala v spolupráci s francúzskym predsedníctvom Rady na jar 2022³. Pokiaľ ide o praktické vykonávanie, Európska sieť odbornej justičnej prípravy (EJTN) podporuje odbornú prípravu a výmenu poznatkov európskeho súdnictva, zatiaľ čo Akadémia európskeho práva (ERA) a Európsky inštitút verejnej správy (EIPA – Luxembursko) konkrétne pomáhajú konsolidovať poznatky o práve EÚ, a to aj v rámci súdnictva. Stratégia európskej odbornej justičnej prípravy podporuje odbornú prípravu všetkých profesií zapojených do výkonu spravodlivosti, ktoré spolu so súdnictvom prispievajú k budovaniu kultúry právneho štátu v justičných systémoch a zabezpečujú účinný prístup k spravodlivosti. V uvedenej stratégii sa vyzýva na aktívne zapojenie zainteresovaných strán, ako je napríklad Rada advokátskych komôr a združení právnikov Európy (CCBE), Európska nadácia právnikov, Rada notárstiev Európskej únie (CNUE) a Európska únia súdnych úradníkov (UEHJ). Komisia napokon prostredníctvom výročných správ⁴ monitoruje účasť odborníkov pracujúcich v oblasti práva na odbornej príprave v oblasti práva EÚ.

² V súčasnosti „Zabezpečenie spravodlivosti v EÚ – stratégia európskej odbornej justičnej prípravy na roky 2021 – 2024“, (13704/20).

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/conference_report_initial_training_of_justice_professionals_serving_the_rule_of_law-en.pdf

⁴ Výročné správy o európskej odbornej justičnej príprave, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov, Európska komisia, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/european-judicial-training-2021-2nd_edition.pdf

V porovnávacom prehľade EÚ v oblasti justície sa už niekoľko rokov uvádzajú ukazovatele týkajúce sa určitých aspektov odbornej justičnej prípravy⁵. Komisia vo svojich výročných správach o právnom štáte skúma aj príslušný vývoj v oblasti odbornej justičnej prípravy v členských štátoch, ktorý sa zohľadňuje v príslušných kapitolách o jednotlivých krajinách⁶. Okrem toho sa prostredníctvom programu Spravodlivosť poskytlo 17,7 milióna EUR na podporu odbornej prípravy odborníkov v oblasti justície zameranej na občianske a trestné právo EÚ a právo EÚ týkajúce sa základných práv, právne systémy členských štátov a zásady právneho štátu⁷. V niektorých členských štátoch sa v ich národných plánoch obnovy a odolnosti tiež prideliť dodatočné zdroje na zlepšenie odbornej justičnej prípravy.

Ministri spravodlivosti opakovane potvrdili, že počiatočná a ďalšia odborná justičná príprava prispieva k účinnosti, kvalite a nezávislosti príslušných justičných systémov. Dohodli sa tiež, naposledy v záveroch Rady o posilnení odbornej prípravy odborníkov z oblasti justície z roku 2021⁸, že odbornou justičnou prípravou sa posilňuje vzájomná dôvera, ktorá je nevyhnutná pre justičnú spoluprácu v občianskych a trestných veciach.

Vzhľadom na to, že všetky tieto prvky tvoria nevyhnutnú súčasť európskej kultúry právneho štátu, so zreteľom na každoročný dialóg Rady o právnom štáte a v nadväznosti na horizontálne rokovanie na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti 20. septembra sa ministri vyzývajú, aby rokovali o týchto otázkach:

⁵ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2022 (9304/22 + ADD 1).

⁶ [2022 Rule of law report - Communication and country chapters | European Commission \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-press/2022/04/2022%20Rule%20of%20law%20report%20-%20Communication%20and%20country%20chapters%20|%20European%20Commission%20(europa.eu)/) (Správa o právnom štáte 2022 – oznámenie a kapitoly o jednotlivých krajinách, Európska komisia, pozri dokumenty 11408/22 + ADD 1 – 28).

⁷ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície z roku 2022 (9304/22 + ADD 1).

⁸ 6926/21 + COR 1.

1. *Ako v kontexte ambiciózných cieľov, ktoré sú stanovené v stratégii európskej odbornej justičnej prípravy na roky 2021 – 2024, členské štáty zabezpečujú vysokú úroveň účasti sudcov na ďalšej odbornej príprave? Existujú na vnútroštátnej úrovni nejaké opatrenia na monitorovanie účasti na odbornej justičnej príprave a na posúdenie jej vplyvu a účinnosti?*
 2. *Ako je ďalšia odborná justičná príprava, či už dobrovoľná alebo povinná, spojená s kariérnym rastom sudcov, a to vo všeobecnosti, alebo v súvislosti s ich nástupom do funkcie riadenia súdu? Existuje nejaké pociťované napätie medzi povinnosťou zúčastňovať sa na odbornej príprave a nezávislosťou sudcov?*
-